

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn מ"ט of זבחים דף מט. Some of the topics we will learn about include:

קרבן אשם
The אשם must be offered in צפון, the northern part of the עזרה.

The Gemara discusses

שחיטה

וקבלה

Slaughtering and receiving its blood;

מקבל גופו

The צפון receiving the blood must stand in צפון;

דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש

אי אתה רשאי להחזירו לכללו

עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש

If something was included in a general category and was then given unique Halachos, we cannot assume that it retains all the ordinary Halachos of that category, until the Torah explicitly includes it.

However, it is a מחלוקת whether

כללו גמר מיניה

Whether we can derive the general Halachos of the general category from the specific case.

בוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית

מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

The blood of the אשם מצורע is placed on the thumbs and right ear of the מצורע, and was also sprinkled on the מזבח, and the אימורין were burned on the מזבח.

B דנין למד מלמד

Regarding קדשים, whether something derived from one of the following four methods can be applied further using one of these methods:

היקש, a comparison;

גזרה שוה, similar word usage;

קל וחומר, logical deduction based on relative stringency and leniency; and

בנין אב, also known as a מצינו, whereby we compare the Halachos of similar matters.

פריחה

If טהור spreads completely, it is טהור.

The Gemara discusses this הלכה regarding

גופו

The מצורע's body;

קרחת וגבחת

His scalp; and

בגדים

Clothing that develop a נגע.

A

קרבן אשם

שחיטה

וקבלה

מקבל גופו

דבר שהיה בכלל

ויצא לידון בדבר החדש

אי אתה רשאי להחזירו לכללו

עד שיחזירנו הכתוב לכללו

בפירוש

כללו גמר מיניה

בוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית

מתן דמים ואימורין

לגבי מזבח

B

דנין למד מלמד

היקש

גזרה שוה

קל וחומר

בנין אב

פריחה

גופו

קרחת וגבחת

בגדים

1 So, let's review...

Having discussed the requirement of צפון for עולה and חטאת, the Gemara continues with אשם, קרבן אשם, and asks; אשם מנלן דבעי צפון
 From where do we derive that an אשם must be offered in צפון, in the northern part of the עזרה?
 And the Gemara explains:
 The Pasuk of אשם reads as follows:
 במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם ואת דמו יזרוק על המזבח סביב
 And, we derive שחיטה בצפון from the beginning of the Pasuk
 במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם
 The אשם is slaughtered in the same place as the עולה, namely, in צפון.
 And we derive קבלה בצפון from ואת דמו יזרוק
 As Rashi explains, we read the Pasuk ישחטו את האשם ואת דמו
 And so במקום שחיטתו תהא קבלת דמו
 The קבלה must be in the same place as the שחיטה, in צפון. ®

Furthermore, we expound דמו ואת דמו
 The extra word teaches us מקבל עצמו
 The קהן receiving the blood must also stand in צפון.

Furthermore, another Pasuk in פרשת מצורע says ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה
 And so שינה עליו הכתוב לעכב
 The Pasuk repeats this Halachah of צפון to teach us that it is only valid in צפון.

1

אשם מנלן דבעי צפון

From where do we derive that an אשם must be offered in צפון, in the northern part of the עזרה?

The Gemara explains:

The Pasuk of אשם reads as follows:

במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם ואת דמו יזרוק על המזבח סביב

קבלה בצפון לחיטה בצפון

As Rashi explains, we read the Pasuk

ישחטו את האשם ואת דמו

And so

במקום שחיטתו תהא קבלת דמו

The קבלה must be in the same place as the לחיטה, in בצפון.

במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם ואת דמו יזרוק על המזבח סביב

קבלה בצפון

The קהן receiving the blood must also stand in בצפון.

Furthermore, another Pasuk in פרשת מצורע says

ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה

And so

שינה עליו הכתוב לעכב

The Pasuk repeats this Halachah of צפון to teach us that it is only valid in צפון.

3 At first, the Gemara answers
נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי
Although we cannot derive אשם מצורע from other אשמות,
we can derive other אשמות from אשם מצורע;
And therefore, we reverse it;
The Pasuk of אשם מצורע is צפון באשם מצורע;
And the Pasuk of שאר אשמות is לעכב.

However, the above answer is subject to a Machlokes regarding this כלל of דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש And our answer can work only according to the opinion that איהו הוא דלא גמר מכללו אבל כללו גמר מיניה The specific case cannot derive its general Halachos from the general category, but the general category CAN derive its general Halachos from the specific case.

But, our answer cannot work according to the other opinion that לא הוא גמר מכללו ולא כללו גמר מיניה The specific case cannot derive its general Halachos from the general category; AND, the general category CANNOT derive its general Halachos from the specific case, either. According to this opinion, we would not be able to derive צפון באשם מצורע from שאר אשמות?

The Gemara answers כיון דאהדריה אהדריה Once the Torah returned אשם מצורע to its general category of שאר אשמות regarding זריקה and אימורין, it's returned regarding צפון, as well. Therefore, we know צפון באשם למצוה From כחטאת האשם הוא And צפון באשם לעכב From ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה =====

3 נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי
Although we cannot derive אשם מצורע from other אשמות,
we can derive other אשמות from אשם מצורע;
And therefore, we reverse it;
And the Pasuk of צפון באשם מצורע is לעכב
The Pasuk of אשם מצורע is למצוה

The above answer is really to a Machlokes regarding this 1/5 of

דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש

And our answer can work only according to the opinion that

אבל כללו גמר מיניה
The general category can derive its general Halachos from the specific case.
איהו הוא דלא גמר מכללו
The specific case cannot derive its general Halachos from the general category.

But, our answer cannot work according to the other opinion that

ולא כללו גמר מיניה
The general category cannot derive its general Halachos from the specific case, either.
לא הוא גמר מכללו
The specific case cannot derive its general Halachos from the general category;

According to this opinion, we would not be able to derive צפון באשם מצורע - from - צפון באשם מצורע?

כיון דאהדריה אהדריה

Once the Torah returned אשם מצורע to its general category of שאר אשמות regarding זריקה and אימורין, it's returned regarding צפון, as well.

Therefore, we know

צפון באשם למצוה

From

כחטאת האשם הוא

And

צפון באשם לעכב

From

ושחט את הכבש

במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה

4 The Gemara then explains why the Pasuk compares אשם to both עולה and חטאת:
 אי אקשיה לחטאת
 הוה אמינא
 דבר הלמד בהיקש
 חוזר ומלמד בהיקש
 The need for אשם by חטאת is derived from עולה, and so it cannot be further extended to אשם.

Furthermore,
 אי אקשיה לעולה
 הוה אמינא
 דבר הלמד בהיקש
 חוזר ומלמד בהיקש
 If it would only compare the אשם to the עולה, I would not know whether I COULD have learned it from the חטאת.
 Therefore, the Pasuk compares it to both the עולה and the חטאת, in order to teach that we couldn't have learned this from the חטאת alone, because we cannot derive a Halachah through a היקש from something that was itself derived from another היקש.
 =====

4
 The Gemara then explains why the Pasuk compares אשם to both עולה and חטאת:

**אי אקשיה לחטאת
 הוה אמינא
 דבר הלמד בהיקש
 חוזר ומלמד בהיקש**

The need for אשם by חטאת is derived from עולה, and so it cannot be further extended to אשם.

Furthermore,
**אי אקשיה לעולה
 הוה אמינא
 דבר הלמד בהיקש
 חוזר ומלמד בהיקש**

If it would only compare the אשם to the עולה, I would not know whether I could have learned it from the חטאת.

Therefore, the Pasuk compares it to both the עולה and the חטאת, in order to teach that we couldn't have learned this from the חטאת alone, because we cannot derive a Halachah through a היקש from something that was itself derived from another היקש.

5 The Gemara now begins a lengthy discussion regarding how we can make certain דרשות specifically for matters of קדשים:
 The Gemara discusses four types of דרשות:
 היקש, a comparison;
 גזרה שוה, similar word usage;
 קל וחומר, logical deduction based on relative stringency and leniency; and
 בנין אב, also known as a מה מצינו, whereby we compare the Halachos of similar matters.

The Gemara discusses

דנין למד מלמד

Whether something derived through one of these four methods can be applied further using one of these methods? This gives us 16 different inquiries, the first of which we've already established:

1.

דבר הלמד בהיקש

אין חוזר ומלמד מהיקש

Something derived from a היקש cannot be applied further using another היקש.

2.

The Gemara inquires

דבר הלמד בהיקש

מהו שילמד בגזירה שוה

Can something derived from a היקש be applied further using a גזירה שוה?

5 Four types of דרשות specifically for matters of קדשים:

<p>קל וחומר <i>logical deduction based on relative stringency & leniency.</i></p>	<p>גזרה שוה <i>similar word usage;</i></p>	<p>היקש <i>a comparison;</i></p>
<p>בנין אב <i>also known as a מה מצינו</i> <i>whereby we compare the Halachos of similar matters.</i></p>		

דנין למד מלמד
Whether something derived through one of these four methods can be applied further using one of these methods?
 This gives us 16 different inquiries, the first of which we've already established:

- 1 -

דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד מהיקש
Something derived from a היקש cannot be applied further using another היקש.

- 2 -

The Gemara inquires
דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בגזירה שוה
Can something derived from a היקש be applied further using a גזירה שוה?

6 In response, the Gemara cites a ברייתא: רבי נתן בן אבטולמוס אומר פריחה בבגדים טהורה
 If the נגע on a garment spreads and the entire garment turns white, it is not טמא, because נאמר קרחת וגבחת בבגדים ונאמר קרחת וגבחת באדם מזה להלן פרח בכולו טהור אף כאן פרח בכולו טהור
 This is derived from a גזירה שוה from צרעת of the scalp; just as צרעת covering the entire scalp is טהור, so too regarding נגעים of garments.

However, the Gemara points out, the Halachah of the scalp is itself derived from the Halachos of צרעת of the body, as the Pasuk says

מראשו ועד רגליו

And

איתקש ראשו לדגל

מה להלן כולו הפך לבן

פרח בכולו טהור

אף כאן כולו הפך לבן

פרח בכולו טהור

We compare the Halachos of הראש נגעי to ordinary עור נגעי; just as צרעת covering the entire body is טהור, so, too, a נגע covering the entire scalp is טהור.

Here we see

דבר הלמד בהיקש

ילמד בגזירה שוה

6 **ברייתא**
 רבי נתן בן אבטולמוס אומר
פריחה בבגדים טהורה
 If the נגע on a garment spreads and the entire garment turns white, it is not טמא, because

ונאמר
 קרחת וגבחת
 באדם

מה להלן
 פרח בכולו טהור

נאמר
 קרחת וגבחת
 בבגדים

אף כאן
 פרח בכולו טהור

This is derived from a גזירה שוה from צרעת of the scalp; just as צרעת covering the entire scalp is טהור, so too regarding נגעים of garments.

However, the Gemara points out, the Halachah of the scalp is itself derived from the Halachos of צרעת of the body as the Pasuk says

מראשו ועד רגליו

And

איתקש ראשו לדגל

אף כאן
 כולו הפך לבן
 פרח בכולו טהור

מה להלן
 כולו הפך לבן
 פרח בכולו טהור

We compare the Halachos of הראש נגעי to ordinary עור נגעי;

So, too, a נגע covering the entire scalp is טהור.

Just as צרעת covering the entire body is טהור,

Here we see

דבר הלמד בהיקש
 ילמד בגזירה שוה

7 However, the Gemara rejects this proof:
בכל התורה כולה
למידין למד מלמד
חוץ מן הקדשים
שאין דנין למד מלמד
Ordinarily, something derived from one of these four
methods can be applied further using one of these
methods. However, these inquiries are specifically
regarding קדשים, and perhaps we do not make these דרשות
in קדשים.

Therefore, the Gemara cites another proof from קדשים:

לא יאמר צפונה באשם
ותיתי בגזירה שוה

דקדשי קדשים מחטאות

We should expound a שוה גזירה between all types of קדשי
קדשים, that צפון is required, and it does not have to state
אשם explicitly regarding צפון.

Clearly, in קדשים

דבר הלמד בהיקש

אין חוזר ומלמד בגזירה שוה

The Gemara continues discussing other forms of למד
דנין מלמד in the next Daf.

7

בכל התורה כולה
למידין למד מלמד
חוץ מן הקדשים
שאין דנין למד מלמד

Ordinarily, something derived from one of these four methods
can be applied further using one of these methods.

However, these inquiries are specifically regarding קדשים,
and perhaps we do not make these דרשות in קדשים.

Therefore, the Gemara cites another proof from קדשים:

לא יאמר צפונה באשם
ותיתי בגזירה שוה
דקדשי קדשים מחטאות

We should expound a שוה גזירה
between all types of קדשי קדשים, that צפון is required,
and it does not have to state צפון explicitly
regarding אשם.

Clearly, in קדשים

דבר הלמד בהיקש
אין חוזר ומלמד בגזירה שוה